

Oponentský posudek bakalářské práce: Kamil Vystavěl: Evangelizace v pojetí Tomáše Halíka

Autor si položil jednoduchou otázku: „Co pro Tomáše Halíka znamená evangelizace?“ S tím, že jde o problematiku obecnější: „Jakým způsobem může či má být evangelium předáváno v tomto státě a v této době?“ (7) Metodu zvolil podobně prostou, ale účinnou: pročíst Halíkovy knihy a zaznamenat vše, kde se hovoří o evangelizaci. Která se neděje ve vzduchoprázdnu, proto se soustředí i na otázku, jak Halík charakterizuje společnost, v níž žijeme.

Právě tato charakteristika předznamenává podobu evangelizace. Vystavěl zachycuje Halíkovy charakteristické motivy, které nejsou prosty kritiky působení církve v dějinách, avšak svůj koncept buduje na přesvědčení, že „náboženství je jakási antropologická konstanta“ (15), které se však nemusí realizovat v církvi, vůči které zejména česká společnost bývá kritická. Asi vskutku nejčastějším motivem u Halíka je „plachá zbožnost“ zosobněná v Zacheovi (16) a svým způsobem kladný postoj vůči atheismu, sekulárnímu humanismu atd.

Po této charakteristice pojednává autor analyticky hlavní motivy, resp. „přístupy“ (18) Halíkova pojetí evangelizace (str. 18-33) a v následujícím oddíle „předpoklady a cíle“ (34-44). Následuje souhrn a závěr.

Cílem práce je odpověď na otázku, co pro Halíka znamená evangelizace. Z toho důvodu je oprávněné, že se Vystavěl omezil na literaturu tohoto autora, s pouze třemi výjimkami: dvěma dokumenty katolické církve a příručku fundamentální teologie. Z formálního hlediska pro bakalářskou práci snad dostatečné. Je otázkou, zda i pro diskusi, kterou by Vystavěl rád vedl, jak v textu několikrát naznačuje. (Na str. 9¹⁰ je uveden další pramen, neuvedený v seznamu literatury.)

Například Vystavěl zdůrazní (v Anotaci!), že „Halíkovo pojetí je do určité míry polemikou s některými aktuálními způsoby evangelizace, vycházejícími z nedostatečného pochopení tohoto pojmu“. V rámci své práce se tato kritika sice objeví (např. 11 nebo 42n), ale opět vlastně jen z pera T. Halíka. Tyto „jiné způsoby“ nejsou ani podrobněji popsány, ani doloženy z literatury, omezují se na obecné proklamace. Podobně by si zasloužila větší diferenciaci tématika „první evangelizace“, „nová evangelizace“ atd. (9n), či problematika „evangelizace kultury“ (11), pojednaná zde vskutku symplifikovaně.

S ohledem na otázku, které autor klade na adresu Halíkovu v závěru své práce (zda se dialog příliš neztotožňuje s misí), by bylo zajímavé se pokusit užít ještě jiné diferenciaci ve vztahu k termínu evangelizace v katolickém prostředí: „pre-evangelizace“ a „evangelizace“ jako určitého metodického rozlišení mezi přiváděním na práh víry a explicitní vírou. V oblasti pastorální teologie se takto běžně rozlišuje, aby nevznikl dojem, že určitý smysl pro hloubku, otevřenost či nelhostejnost jsou již celou křesťanskou vírou (k čemuž by například Halíkovo pojetí víry na str. 17 mohlo svádět). A nad Vystavělovou prací se klade otázka, jak tento přechod T. Halík asi vidí, pokud vůbec těchto kategorií užívá.

První otázku, kterou si autor v úvodu položil, zodpověděl poukazem na rozmanitou podobu „dialogické evangelizace“, resp. dialogické existence křesťanů, jak je Halík ve svých knihách z mnoha úhlů a v mnoha podobách opisuje. V zásadě je tím zodpovězena i druhá otázka: Není-li evangelizace pouze jakási dílčí činnost některých jednotlivců, ale způsob života každého křesťana, pak se sotva lze ptát po nějakých zvláštních metodách. Vystavěl však

bystře postřehl i jistou slabinu tohoto konceptu. Tam, kde dochází k realizaci víry – v konkrétním sboru či farnosti (52) – se mohou objevit otázky právě po možné realizovatelnosti podobné existence. Ještě více se však Vystavěl ptá, zda není „setřen rozdíl mezi dialogem a evangelizací“ (53), jinými slovy, zda Halíkův koncept není příliš jednostranný.

Otázky, které autor klade, jsou závažné. Proto by oponent uvítal, kdyby se autor na ně pokusil odpovědět. Což může učinit v rámci obhajoby.

Po stránce formální je práce na velmi dobré úrovni, má jasnou strukturu, vykazuje jen zcela nepatrné množství chyb (např. při desetinném číslování kapitol se nedělá poslední tečka). Technicky obtížná je otázka doložitelnosti citátů, resp. parafráze či jakýsi souhrn myšlenek primárního autora. Přesto by mělo být patrné, o která místa v Halíkově tvorbě autor opírá svá tvrzení (namátkou: 11, 34, 42 aj.).

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení B.

Ladislav Beneš, Dr.
Katedra praktické teologie

V Pardubicích 18. 5. 2013